

## Tekst 1

---

### Regel 2 **Quare ergo t/m vivis**

Deze zin wordt door C. Verhoeven als volgt vertaald:

“Waarom ben je met je woorden dapperder dan in je leven?”

In deze vertaling is de grammaticale structuur van het Latijn niet geheel overgenomen.

- 1p 1 Leg dat uit met betrekking tot **loqueris**. Ga in je antwoord in op zowel het Latijn als de vertaling.

### Regel 2-5 **Quare et superiori t/m tangeris**

- 1p 2 Noteer de naam van het stilistisch middel waarmee de in deze zin gemaakte verwijten worden onderstreept. Laat retorische vraag buiten beschouwing.

### Regel 2-12 **Quare ergo t/m magister**

De meeste verwijten over Seneca's gedrag die in deze regels genoemd worden, betreffen gehechtheid aan bezit en een luxueuze levenswijze.

- 2p 3 Beschrijf in eigen woorden twee andere verwijten over Seneca's gedrag die in de regels 2-12 (**Quare ergo t/m magister**) worden genoemd.

### Regel 2-15 **Quare ergo t/m sufficiat**

Uit het vervolg kun je afleiden in welk geval Seneca de in de regels 2-15 (**Quare ergo t/m sufficiat**) genoemde kritiek wél terecht zou hebben gevonden.

- 1p 4 Leg dat uit. Baseer je antwoord op het vervolg (t/m **sum** regel 22).

### Regel 5-15 **Quare cultius t/m sufficiat**

In deze regels wordt een aantal gedragingen beschreven.

- 1p 5 Citeer uit deze regels het Latijnse tekstelement dat een voorbeeld is van **Quare cultius t/m desiderat** (regel 5-6).

### Regel 18 **malis melior**

- 1p 6 Leg uit wat dit voor Seneca concreet inhoudt. Baseer je antwoord op het vervolg (t/m **sum** regel 22).

### Regel 19-22 **Non t/m sum**

In deze regels vergelijkt Seneca zijn levenswijze met de toestand van zijn lichaam.

- 1p 7 Citeer uit de regels 19-22 (**Non t/m sum**) het Latijnse tekstelement dat, wat zijn lichaam betreft, vergelijkbaar is met **vitiis meis** (regel 19).

### Regel 24 **Aliter loqueris**

- 1p 8 Citeer uit de regels 2-5 (**Quare ergo t/m tangeris**) het Latijnse woord dat een concrete invulling is van **Aliter** (regel 24).

Regel 28-29 **cum potuero, vivam quomodo oportet**

In het voorafgaande heeft Seneca aangegeven dat dit stadium voor hem nooit haalbaar zal zijn.

- 2p 9 a. Citeer uit de regels 17-22 (**Exige** t/m **sum**) het Latijnse tekstelement waarmee hij aangeeft dat dit stadium voor hem nooit haalbaar zal zijn.  
b. Citeer uit de regels 29-33 (**Nec** t/m **sequar**) het Latijnse tekstelement waarmee Seneca aangeeft dat hij nog ver verwijderd is van dit stadium.

Regel 29 **malignitas ista**

- 1p 10 Leg op grond van het voorafgaande (vanaf **Hoc** regel 24) uit waarop Seneca met **malignitas ista** doelt.

Regel 18 **optimis** en regel 30 **optimis**

Met dit woord wordt in deze twee regels niet hetzelfde bedoeld.

- 2p 11 a. Beschrijf in eigen woorden wie of wat met **optimis** in regel 18 wordt/worden bedoeld.  
b. Beschrijf in eigen woorden wie of wat met **optimis** in regel 30 wordt/worden bedoeld.

Regel 30-31 **quo vos necatis**

**vos** kan hier opgevat worden als een nominativus of een accusativus.

Zowel om een stilistische als om een inhoudelijke reden verdient de keuze voor een accusativus de voorkeur.

- 2p 12 a. Leg uit dat **vos** om een stilistische reden als een accusativus opgevat dient te worden. Betrek de context in je antwoord.  
b. Leg uit dat **vos** om een inhoudelijke reden als een accusativus opgevat dient te worden. Betrek de context in je antwoord.

Regel 33-34 **Expectabo** t/m **Cato**

In deze regels komt een a-fortiori-redenering voor.

- 1p 13 Beschrijf deze a-fortiori-redenering in eigen woorden.

Regel 34-35 **Curet** t/m **est**

Vergelijk hiermee regel 5-15 **Quare cultius** t/m **sufficiat**.

Sommige geleerden beschouwen **Curet** t/m **est** (regel 34-35) als een zwak excuus van Seneca, gezien de inhoud van de regels 5-15 (**Quare cultius** t/m **sufficiat**).

- 2p 14 Verdedig het standpunt dat dit een zwak excuus is. Ga in je antwoord in op beide passages.